

ORGANIC CONTROL SYSTEM

**STANDARD ZA CERTIFIKACIJU POLJOPRIVREDNIH
I PREHRAMBENIH PROIZVODA BEZ OSTATAKA – ZERO RESIDUE**

PRIVATNI STANDARD

ZerOCS

Verzija 1

Datum verzije: 01.03.2023.

Sadržaj

1. OPSEG I PODRUČJE PRIMENE.....	3
2. CILJEVI I DODATA VREDNOST CERTIFIKACIJE.....	3
3. DEFINICIJE	4
4. ZAKONSKE REFERENCE.....	6
5. DODATNI STANDARDI	6
6. ZAHTEVI CERTIFIKACIJE	7
6.1. EVALUACIJA ANALITIČKIH PODATAKA.....	7
6.2. PRISTUP CERTIFIKACIJI.....	7
6.3. PLAN ORGANIZACIJE ZA SAMOKONTROLU REZIDUA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA	7
6.3.1. Opšti zahtevi	7
6.3.2. Sprovođenje plana samokontrole	8
6.3.3. Kontrola homogenih lotova primarne proizvodnje	8
6.3.4. Kontrola homogenih lotova poluproizvoda.....	8
6.3.5. Kontrola homogenih lotova gotovih proizvoda.....	8
6.3.6. Plan internih kontrola	8
6.4. IDENTIFIKACIJA I SLEDLJIVOST.....	9
7. METODA KONTROLE	9
7.1. PLAN KONTROLE	9
7.1.1. Plan kontrole.....	9
7.1.2. Dodatne kontrole.....	9
7.2. PLAN ANALIZA PROIZVODA.....	9
7.2.1. Inicijalni testovi usklađenosti	10
7.3. METODE UZORKOVANJA.....	10
8. DEKLARACIJA O USKLAĐENOSTI I UPOTREBI CERTIFIKACIJE.....	10

1. OPSEG I PODRUČJE PRIMENE

Ovim standardom za proizvode definisani su zahtevi za sertifikaciju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda kojim se garantuje, da u trenutku njihovog stavljanja na tržište, proizvodi ne sadrže ostatke pesticida u količinama iznad granice detekcije akreditovanih metoda ispitivanja, odnosno njihov ostatak je manji od ili jednak 0.01 mg/kg.

Proizvod se definiše kao „Bez ostataka (zero residue)” kada su ostaci pesticida manji od ili jednaki 0.01 mg/kg (10 ppb). Ova granična vrednost je namenjena kao analitička granica kvantifikacije koju trenutno predlažu laboratorije za ispitivanje za većinu testova za određivanje sadržaja sredstava za zaštitu bilja.

Standard proizvoda se primenjuje na sve poljoprivredne i prehrambene proizvode biljnog porekla i obuhvata faze uzgoja, transporta, pripreme, prerade, pakovanja, skladištenja i distribucije.

2. CILJEVI I DODATA VREDNOST CERTIFIKACIJE

Aktuelnost problematike razvoja poljoprivrede, kao jednog od strateških pravaca privrednog razvoja Srbije, čiji je sastavni deo i biljna proizvodnja, pa time i upotreba pesticida, uz nedvosmislena opredeljenja za očuvanje i unapređenje prirodne sredine i očuvanje biodiverziteta su motiv više da razvijamo standarde koji promovišu proizvodnju uz minimalne ostatke pesticida.

Javno mnjenje, zdravstvene organizacije i organizacije za zaštitu životne sredine, i u svetu i kod nas, već dugo vremena zabrinjava intenzivna primena pesticida zbog njihovog uticaja na zdravlje ljudi, uticaja na životnu sredinu i toksičnim ostacima u hrani, kao i efekata na biodiverzitet. Ta zabrinutost raste sa objektivnim spoznavanjem kompleksnosti i multidimenzionalnosti problematike vezane za primenu pesticida i zaštite životne sredine u najširem značenju te reči, kao i zdravlja ljudi. Razvijaju se nove strategije zaštite bilja, kao što su istraživanja u oblasti biološke kontrole u užem smislu, otkrivanje i sinteza novih selektivnih i ekološki prihvatljivih pesticida i genetičko inženjerstvo, a u domenu zaštite životne sredine postavlja se konceptualni okvir, razvoja metodologija i modelovanje u ekološkoj proceni rizika od pesticida. Pored navedenih strategija razvijaju se i sistemi podrške i praćenja proizvodnje sa ciljem da krajnji proizvod bude bez ostatka pesticida.

Privatni standard za proizvode „Bez ostataka (zero residue)” koji uređuje Organic Control System predstavlja alat za unapređenje proizvoda iz poljoprivredne i poljoprivredno-prehrambene proizvodnje dobijenih proizvodnim tehnikama kojima se obezbeđuju bitna ograničenja u upotrebi pesticida, posebno obraćajući pažnju na uticaj na životnu sredinu i zdravlje potrošača.

Odsustvo ostataka pesticida u prehrambenim proizvodima jedan je od glavnih zahteva potrošača, a samim tim i zahteva tržišta, a potom i velikih trgovinskih lanaca.

Cilj sertifikacije je da podstakne aktivno širenje proizvodnih sistema koji, pored restriktivnih principa integralne odnosno integrisane proizvodnje i dobre poljoprivredne prakse, dodaju pažljivu analizu i izbor sredstava za zaštitu bilja sa minimalnim uticajem na životnu sredinu, koje karakteriše nisko rezidualno delovanje, sve do dobijanja proizvoda bez ostataka pesticida.

3. DEFINICIJE

Pojmovi	Definicije
Samokontrola	Aktivnost verifikacije dokumentacije koju sprovodi podnosilac zahteva za sertifikaciju u daljem tekstu "operator" koja omogućava pružanje objektivnih dokaza o usklađenosti sa preciziranim zahtevima o usaglašenosti. Samokontrola se vrši i na sirovinama i na ulaznim inputima, kako u toku procesa proizvodnje, tako i u narednim fazama proizvodnje/prerade, sve do prodaje. Aktivnostima samokontrole se smatraju i aktivnosti koje operator, koji zahteva sertifikaciju, sprovodi nad drugim subjektima uključenim u proizvodni proces.
Proizvođač/operator	Jeste subjekt koji zahteva od OCS-a pristup sistemu kontrole za sertifikaciju o usaglašenosti, za poljoprivredno-prehrambeni proizvod ili proces, kako u samostalnoj tako i u povezanoj formi. Operator može biti pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji proizvodi, prerađuje, stavlja u unutrašnji, odnosno spoljnotrgovinski promet proizvode u skladu sa ovim standardom.
Priprema hrane	Jeste operacija konzervisanja i/ili prerade proizvoda, kao i pakovanje i obeležavanje proizvoda.
OCS	Kontrolno i sertifikaciono telo Organic Control System, sa adresom Trg Cara Jovana Nenada 15, 24000 Subotica, Srbija.
Granica kvantifikacije (LOQ)	Najniža koncentracija analita u uzorku koja se kvantitativno može odrediti sa tačnošću i preciznošću akreditovanom metodom.
Homogeni fitosanitarni lot	Količina proizvoda, iste vrste, na kojoj su izvršeni jednaki fitosanitarni tretmani u pogledu formulacija i doza.
Homogeni lot poluproizvoda/gotovih proizvoda	Minimalna jedinica, sa homogenim karakteristikama, pripremljena, proizvedena i/ili obrađena i/ili upakovana pod identičnim uslovima u zavisnosti od vrste proizvoda. Operator koji zahteva sertifikaciju je odgovorn za definisanje lot-a u skladu sa svojim ciljevima i potrebama. Lot mora biti jedinstveno identifikovan.
Poljoprivredni proizvodi	Primarni proizvodi i proizvodi prvog stepena njihove prerade nastali u poljoprivrednoj proizvodnji.
Hrana	Svaka supstanca ili proizvod, prerađena, delimično prerađena ili neprerađena, a namenjena je za ishranu ljudi ili se opravdano može očekivati da će se koristiti za ljudsku upotrebu, osim: (1) biljaka pre žetve, berbe ili ubiranja plodova, (2) medicinskih proizvoda, (3) kozmetičkih proizvoda, (4) duvana i duvanskih proizvoda, (5) narkotika ili psihotropnih supstanci, (6) ostataka (rezidua) i kontaminenata. Hrana jeste i piće, guma za žvakanje, kao i bilo koja supstanca namenski dodata hrani tokom pripreme, obrade ili proizvodnje

Pojmovi	Definicije
Pesticidi (proizvodi za zaštitu bilja)	Jeste aktivna supstanca i preparat koji sadrži jednu ili više aktivnih supstanci u konačnom obliku, a koji je namenjen za uništavanje neželjenih biljaka ili njihovih delova, zaštitu bilja ili biljnih proizvoda od štetnih organizama ili sprečavanje delovanja štetnih organizama delovanje na životne procese biljaka različito od načina delovanja sredstava za ishranu bilja, kao što su regulatori razvoja i rasta biljaka, zaštitu biljnih proizvoda tokom skladištenja, koji se primenjuju pre ili posle žetve, odnosno berbe, izuzev konzervanasa. Pod proizvodima za zaštitu bilja, smatraju se i proizvodi koji se koriste u organskoj proizvodnji i proizvodi za zaštitu bilja koji sadrže, odnosno koji se sastoje od genetički modifikovanih organizama ili su dobijeni od njih, ako je namerno uvođenje u životnu sredinu, stavljanje u promet ili tranzit tih organizama dozvoljen na osnovu procene rizika po životnu sredinu i zdravlje ljudi.
Sledljivost	Sposobnost rekonstrukcije istorije i praćenja upotrebe ili lokacije proizvoda putem evidentiranih identifikacija, posebno: poreklo materijala i komponenti, „istorija“ procesa povezanih sa proizvodom, distribucijom i lokacijom proizvoda nakon isporuke i sve do prvog kupca.
Proizvodna jedinica	Jeste zemljište, objekat, prostorija ili prostor koji se koriste za proizvodnju (proizvodne parcele, prostori za skladištenje biljaka, biljnih proizvoda, proizvoda od životinja, sirovina i svih drugih inputa značajnih za proizvodnju).
Pokrivena/nepokrivena proizvodnja	Pokriven znači „proizveden u zaštićenom prostoru“ (plasteniku ili stakleniku). To znači da se usev proizvodi ispod ili u nekoj strukturi – sa ili bez temelja – gde su uzgojni uslovi organizovani uz neku vrstu zaštite iznad useva, i to tokom same proizvodnje useva. Ta zaštita može biti od plastike, stakla ili drugih sličnih materijala, i mora biti dostupna. Nepokrivena proizvodnja znači proizvodnju na otvorenom polju.
Sertifikat o usaglašenosti	Na osnovu izveštaja o izvršenoj(im) kontroli(ama), OCS izdaje sertifikat da je proizvod ili proces proizvodnje usaglašen sa ovim standardom.
Obeležavanje	Jeste stavljanje svakog izraza, reči, oznake, zaštitnog znaka, imena brenda, žiga i simbola u vezi sa proizvodom, a koji se stavlja na svako pakovanje, dokument, izveštaj, etiketu, ambalažu, privezak, koji prate taj proizvod.
Preduslov za kontrolu i sertifikaciju	Ispunjenost zahteva definisanih propisima koji uređuju bezbednost hrane i zaštitu životne sredine. Opisani u tački 4 ovog standarda.
Integralna proizvodnja	Koncept održive poljoprivredne proizvodnje zasnovan na iskorišćavanju prirodnih resursa i regulatornih mehanizama koji bi sprečili prodor potencijalnih štetnih organizama, čime bi se osigurala održiva poljoprivredna proizvodnja. Koncept integralne proizvodnje obuhvata: otporne sorte i hibride, biljni karantin, agrotehničke mere, prognozu pojave štetnih organizama, fizičko - mehaničke mere, biološke mere i hemijske mere.

4. ZAKONSKE REFERENCE

Srbija

Zakon o bezbednosti hrane (*Službeni glasnik RS* 41/2009, 17/2019) i prateći pravilnici

Zakon o zaštiti životne sredine (*Sl. glasnik RS*, br. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon, 43/2011 - odluka US, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - dr. zakon i 95/2018 - dr. zakon) i prateći pravilnici

Bosna i Hercegovina

Zakon o hrani (*Službeni glasnik BiH* br. 50/04) i prateći pravilnici

Zakon o zaštiti okoliša FBiH (*Službene novine FBiH* broj 33/03 i 38/09)

Republika Srpska

Zakon o hrani (*Službeni glasnik Republike Srpske* od 19/17 od 27.02.2017) i prateći pravilnici

Zakon o zaštiti životne sredine (*Službeni glasnik Republike Srpske*", br. 71/2012, 79/2015 i 70/2020) i prateći pravilnici

Brčko distrikt

Zakon o hrani (*Službeni glasnik BiH* br. 50/04) i prateći pravilnici

Zakon o zaštiti životne sredine (*Službeni glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 24/04, 01/05, 19/07, 09/09)

Republika Severna Makedonija

Zakon za bezbednost na hranata (*Службен весник на РМ*“ бр. 157/10, 53/11, 1/12, 164/13, 187/13, 43/14, 72/15, 84/15, 129/15, 213/15, 39/16, 64/18) и пратећи правилници

Zakon za životnata sredina (*Службен весник на РМ* бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 44/15) и пратећи правилници

Crna Gora

Zakon o bezbednosti hrane (*Službeni list Crne Gore*, br. 57 od 7. oktobra 2015) i prateći pravilnici

Zakon o zaštiti prirode (*Službeni list Crne Gore*, br. 054/16 od 15.08.2016, 018/19 od 22.03.2019) i prateći pravilnici

Zemlje članice Evropske Unije

REGULATION (EC) No 178/2002 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL for Food Safety Authority and laying down procedures in matters of food safety

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION - The European Green Deal

5. DODATNI STANDARDI

Operator koji zahteva sertifikaciju mogao je steći najmanje jedan od sledećih sertifikata, čime se olakšava proces kontrole u skladu sa standardom – **ZerOCS**. Proizvođač se takođe obavezuje da će tokom celog ciklusa sertifikacije i za iste proizvode održavati izabran/e sertifikat/e:

- GlobalG.A.P.
- Standardi i sistemi vezani za bezbednost hrane (HACCP sistem, IFS, BRC, ISO 22000 i slično)
- Sertifikacija organske proizvodnje u skladu sa EU Reg. 834/2007 i naknadnim izmenama, odnosno konsolidovanom verzijom 848/2018, kao i propisima koje definišu organsku proizvodnju u zemlji porekla proizvoda
- ISO 14000

6. ZAHTEVI CERTIFIKACIJE

PROIZVOD "BEZ REZIDUA"

Maksimalni nivo rezidua aktivnih supstanci sredstava za zaštitu bilja prema sledećoj tabeli:

Sredstva za zaštitu bilja	Lot	Rezidua
	Homogeni fitosanitarni lot	≤ 0,01 mg/kg
	Homogeni lot poluproizvoda/ gotovih proizvoda	

6.1. EVALUACIJA ANALITIČKIH PODATAKA

Rezultati analiza će se ocenjivati prema kriterijumu proširene merne nesigurnosti, definisane u okviru akreditovane laboratorije u kojoj se uzorak analizirao. Stoga, analitički podaci otkriveni nakon laboratorijskih analiza moraju se smatrati usaglašenim sa ovim Standardom proizvoda, ako spadaju u opseg merne nesigurnosti, što znači u opsegu vrednosti navedenih u izveštaju o ispitivanju.

6.2. PRISTUP CERTIFIKACIJI

Operatori koji mogu pristupiti sertifikaciji u samostalnoj ili organizovanoj formi su:

- Poljoprivredni proizvođači;
- Preduzetnici;
- Preduzeća za preradu i pripremu hrane;
- Poljoprivredne zadruge, udruženja proizvođača ili konzorcijumi;
- Podgovorene kompanije;
- Distributeri/trgovci.

6.3. PLAN ORGANIZACIJE ZA SAMOKONTROLU REZIDUA SREDSTAVA ZA ZAŠTITU BILJA

6.3.1. Opšti zahtevi

Operator sertifikovan u skladu sa ovim proizvodnim standardom u obavezi je da:

- Periodično preispita efektivnost internog sistema kojim garantuje za svaki pojedinačni tip proizvoda u odnosu na programe zaštite i usvojenih agrotehnika kulture, analizu rizika i evaluaciju dostupnih istorijskih analitičkih podataka ostataka pesticida.
- Obezbedi dokaz o validaciji postupaka/procedura implementiranih kako bi se izbegla bilo kakva unakrsna kontaminacija na sirovinama, poluproizvodima i gotovim proizvodima;
- Proceni potrebu za obukom zaposlenih koji obavljaju aktivnosti koje utiču na kvalitet proizvoda i pripremiti plan obuke u cilju obezbeđivanja adekvatnog nivoa znanja;
- Implementira i održava ažuriran sistem upravljanja kvalitetom i kontinuirano poboljšava efektivnost njegovog učinka u skladu sa zahtevima definisanim u ovom Proizvodnom standardu;
- Sprovoditi adekvatnu analizu rizika, plan samokontrole i periodično preispitivanje istih;
- Obezbedi da se neusaglašeni proizvodi ili proizvodi koji čekaju na potvrdu usaglašenost identifikuju, odvoje i drže pod kontrolom kako bi se izbegla njihova nenamerna upotreba ili isporuka.

6.3.2. Sprovođenje plana samokontrole

Operator mora da uspostavi i primeni plan samokontrole za ostatke pesticida koji će se sprovoditi na homogenim fitosanitarnim lotovima i na homogenim lotovima poluproizvoda/gotovih proizvoda u laboratorijama akreditovanim u skladu sa ISO/IEC 17025. Naročito, analize proizvoda moraju biti 100% akreditovane u odnosu na aktivne supstance koje koristi operator. Izveštaji o ispitivanju moraju biti dostupni i procenjivi na zahtev i tokom kontrole. Prilikom sprovođenja samokontrole, operator mora da uzme u obzir iskustvo, znanje o vremenskoj razgradnji aktivnih supstanci i krivu razgradnje, takođe uzimajući u obzir uticaj sezone u kojoj se tretiranja sprovode. Plan samokontrole mora da naznači:

- Koje sirovine, poluproizvode ili gotove proizvode treba analizirati (homogeni lotovi);
- Minimalni broj ili učestalost samokontrola;
- U kojim fazama proizvodnog procesa se vrši uzorkovanje (pre žetve, tokom žetve, posle žetve, tokom skladištenja na polugotovom i/ili gotovom proizvodu);
- Metode i procedure uzorkovanja;
- Vrsta analize multi-rezidua koju treba sprovesti;
- Funkcije odgovorne za uzorkovanje i odobravanje prikupljanja proizvoda.

Operator mora poslati sproveden plan samokontrole OCS-u pre kontrole i pri svakoj promeni, na procenu. Na osnovu plana samokontrole koji je dostavio operator, OCS priprema sopstveni plan kontrole usklađenosti proizvoda. Operator mora da raspolaže sa izveštajem nakon obavljene samokontrole.

6.3.3. Kontrola homogenih lotova primarne proizvodnje

a) Nepokrivena proizvodnja

Broj analiza mora da obuhvati **sve lotove** koji su homogeni po usevu koji proizvodi gazdinstvo.

b) Pokrivena proizvodnja (proizvodnja u zaštićenom prostoru)

Broj analiza mora da obuhvati, za svaku vrstu, prvi rezultat za validaciju plana samokontrole koji sprovodi operator. S obzirom na vrstu proizvodnje u pokrivenim usevima, operator može da zahteva analizu samo aktivnih supstanci koje se koriste na usevu i evidentiraju u knjizi polja. U slučaju daljih tretiranja, upotrebe novih aktivnih supstanci, nakon procene krive degradacije prema sezoni u kojoj se tretiranja sprovode, operator je dužan da sprovede dodatne validacione analize plana samokontrole.

6.3.4. Kontrola homogenih lotova poluproizvoda

Homogeni lotovi poluproizvoda se klasifikuju prema broju lotova koji su korišćeni za njihovo dobijanje. Plan samokontrole koji se sprovodi na osnovu procene rizika, mora da pripremi operator i OCS će verifikovati njegovu efikasnost u početnoj fazi i tokom nadzora.

6.3.5. Kontrola homogenih lotova gotovih proizvoda

Homogeni lotovi gotovih proizvoda se klasifikuju prema broju lotova koji su korišćeni za njihovo dobijanje. Plan samokontrole koji se sprovodi na osnovu procene rizika, mora da pripremi operator i OCS će verifikovati njegovu efikasnost u početnoj fazi i tokom nadzora.

6.3.6. Plan internih kontrola

Operator mora da obezbedi samokontrole u skladu sa odredbama proizvodnog standarda.

Na osnovu rezultata samokontrole, bilo kakvih žalbi i neusaglašenosti, operator je dužan da izvrši reviziju sistema u cilju održavanja i poboljšanja njegove efikasnosti.

6.4. IDENTIFIKACIJA I SLEDLJIVOST

Operator koji zahteva sertifikaciju mora da primeni sistem identifikacije i sledljivosti u svakoj fazi proizvodnog procesa sve do konačnog pakovanja.

Operator mora da identifikuje sveže poljoprivredne proizvode, polugotove proizvode, gotove proizvode i dokumentuje metode identifikacije i praćenja kroz sve faze lanca snabdevanja, kao i da spreči moguće mešanje i/ili kontaminaciju sa proizvodima koji nisu u skladu sa ovim standardom.

Tokom faza pripreme i/ili prerade proizvoda, operator mora upravljati korišćenim procesima i prerađenim proizvodima dajući dokaze o prostornom i/ili vremenskom razdvajanju procesa u svakoj pojedinačnoj fazi pripreme i skladištenja svežih poljoprivrednih proizvoda, poluproizvoda i/ili gotovih proizvoda obuhvaćenih ovim standardom.

7. METODA KONTROLE

7.1. PLAN KONTROLE

7.1.1. Plan kontrole

Plan kontrole zavisi od dodatnih standarda koje operator već ima sertifikovane, a koji su navedeni u poglavlju 5 ovog standarda, kao i vrste i obima proizvodnje operatora.

7.1.2. Dodatne kontrole

Ako nakon kontrole proizvodnje i laboratorijskih ispitivanja, identifikuju i potvrde neusaglašenosti, OCS ima pravo da organizuje dodatne kontrole u cilju utvrđivanja otklonjenosti nađenih neusaglašenosti.

7.2. PLAN ANALIZA PROIZVODA

S obzirom na to da OCS ima zadatak da proceni usklađenost proizvoda/proizvodnje i samim tim da proceni operatorovu pouzdanost, preporučljivo je reći da broj sprovedenih analiza ne može imati statistički značaj jer je glavni cilj validacija aktivnosti koje je sproveo operator u sopstvenom režimu samokontrole.

OCS priprema plan ispitivanja usklađenosti proizvoda za svakog operatora koji zahteva sertifikaciju, koji uključuje minimum sledeće indikacije:

- Broj uzoraka koje treba uzeti i analizirati;
- Mesto uzimanja uzoraka;
- Vrsta uzorka;
- U kojim fazama proizvodnog procesa se vrši uzorkovanje (pre žetve, tokom žetve, posle žetve, tokom skladištenja na polugotovom proizvodu i/ili gotovom proizvodu);
- Osoblje odgovorano za sprovođenje uzorkovanja;
- Vrsta multi-rezidualne analize koju treba izvršiti;
- Laboratorija za izvođenje.

Plan analiza se priprema uzimajući u obzir:

- Kritičnost proizvoda;
- Način proizvodnje i proizvodne aktivnosti;
- Posebne karakteristike proizvodnog područja;
- Plan samokontrole koji definiše i sprovodi operator;
- Količina i vrsta proizvoda;
- Broj dobavljača.

7.2.1. Inicijalni testovi usklađenosti

Ako su preduslovima za kontrolu i sertifikaciju (poglavlje 4) i/ili dodatnim sertifikovanim standardima predviđene obavezne analize, one se mogu spojiti u plan testiranja usklađenosti proizvoda koji priprema OCS za standard **ZerOCS**.

Br. uzoraka koje treba uzeti	Mesta uzorkovanja	Vrsta proizvoda koji treba uzorkovati	Analitička ispitivanja koje treba izvršiti
1 uzorak za svakog poljoprivrednog proizvođača koji je predmet kontrole	Farma (na biljci ili posle žetve)	Svež proizvod u toku ili posle žetve	Multi-rezidualna (specifični testovi ukoliko je potrebno)
1 uzorak za svako preduzeće za preradu ili pripremu hrane koja je predmet kontrole	Preradni pogon, Podugovorena preradna jedinica	Poljoprivredni proizvod ili polugotov proizvod	Multi-rezidualna (specifični testovi ukoliko je potrebno)
1 uzorak za svako distributersko/trgovinsko preduzeće	U distributersko/trgovinskom preduzeću.	Polugotov ili gotov proizvod	Multi-rezidualna (specifični testovi ukoliko je potrebno)
Pridruženi operatori: VN za homogene lokacije koje čine lanac snabdevanja i predmet su kontrole i 1 uzorak u matičnom preduzeću	U matičnom preduzeću i homogenim lokacijama koje podležu verifikaciji	Svež proizvod u toku ili posle žetve Gotov proizvod	Multi-rezidualna (specifični testovi ukoliko je potrebno)

N je broj lokacija koje se mogu pripisati grupi homogenih lokacija, po vrstama i po standardu (npr. farme, fabrike za pripremu, fabrike za preradu, itd.).

7.3. METODE UZORKOVANJA

Za metode vršenja uzorkovanja primenjuje se interna procedura OCS-a o uzorkovanju.

8. DEKLARACIJA O USKLAĐENOSTI I UPOTREBI CERTIFIKACIJE

Operator mora unapred saopštiti OCS-u način na koji planira komercijalno predstavljanje proizvoda (npr. tip pakovanja, veličina, prodajna jedinica, težina, itd.), način obeležavanja i šta je naznačeno na etiketi, bez kršenja odredbe obaveznog zakonodavstva.

Proizvod koji je naveden na sertifikatu koji izdaje OCS mora biti jasno obeležen i na etiketi i u ostalim komunikacionim materijalima (listovi tehničkih podataka, brošure, reklamni materijali, web stranica, itd.).

Komunikacija o sertifikaciji uvek mora biti navedena i jasno sledljiva do proizvoda koji podležu sertifikaciji. Kada operator dobije sertifikat o usaglašenosti, ima pravo da koristi sertifikacioni znak predviđen za određenu kategoriju proizvoda.

Zaštitni znak prikazan na etiketi sertifikovanog proizvoda mora biti jasno vidljiv i prepoznatljiv od strane potrošača, u skladu sa Uputstvom za obeležavanje proizvoda po **ZerOCS** standardu, propisanom od strane OCS-a.

Sva komunikacija, uključujući i korišćenje logoa, mora da se obavlja u skladu sa Opštim propisima OCS-a za sertifikaciju proizvoda, i da da precizirane naznake na etiketi gotovog proizvoda, kao i direktno oglašavanje prema potrošaču mora biti prethodno odobren od strane OCS-a.

Pored obaveze dostavljanja Sertifikata o usaglašenosti primaocima proizvoda, informacija o proizvodu mora biti jasno naznačena da je bez ostataka (bez rezidua, zero residue, bez ostataka pesticida i slično) i da je sertifikovan od strane Organic Control Systema. Ovi podaci moraju da budu navedeni i na dokumentima koji prate proizvod.

Obmanjujuće i/ili netačno oglašavanje se smatra neusaglašenošću i stoga ga OCS sankcioniše. Nepravilno korišćenje logoa i Sertifikata o usaglašenosti, kao što su greške u štampanju ili reklamiranju, koje nisu praćene odgovarajućim poricanjem ili korektivnim radnjama, uzrok su mera koje mogu da budu u opsegu od suspenzije do opoziva sertifikata.

Lažne tvrdnje, kao i falsifikovanje sertifikata o usaglašenosti i logotipa, krivično će se procesuirati.

ZerOCS proizvodi koriste manje resursa, imaju manji ugljenični otisak, štite i unapređuju biološku raznovrsnost, pa su samim tim i održiviji i prepoznatljiviji na sve više zahtevnom prehrambenom tržištu.

ZerOCS standard sledi model konvencionalne poljoprivrede sa racionalnom upotrebom resursa. Potrošači koji kupuju proizvode sa oznakom **ZerOCS**-a kupuju zdravstveno bezbedan proizvod koji podrazumeva odgovornu proizvodnju i tehničko znanje i posvećenost.

